

آشنایی

مکاپع دست اوں شیعہ

(بشارۃ المصطفی لشیعۃ المرتضی)

عبدالکریم پاک نیا

حقانیت مذهب شیعه از کلام پیامبر
اکرم ﷺ می باشد.^۱
بشارۃ المصطفی در سال ۱۳۸۳ ه.ق در مطبعة الحیدریة در نجف
اشرف به چاپ رسیده است.^۲ و در
سال ۱۴۲۰ ق توسط نشر اسلامی در رقم
چاپ شده است. این منبع غنی معارف
أهلیت ﷺ از زمان تأییف تاکنون
(حدود ۹ قرن) مورد توجه دانشمندان

۱. بشارۃ المصطفی، نشر اسلامی، قم، ۱۴۲۰ ق،
ص^۸
۲. فهرس التراث، محمدحسین جلالی، نشر
دلیل ما، ۱۳۸۰ ش، ج ۱، ص ۵۶۹

کتاب بشارۃ المصطفی از منابع
مورد اعتماد علمای شیعه است که
توسط عماد الدین قاسم طبری آملی،
به نحو شایسته‌ای تدوین شده است.
در این اثر، مؤلف تمام روایات کتاب را
با آسناد آنها به طور کامل ثبت کرده و
هیچ سندی را حذف نکرده است.
موضوع آن، اثبات امامت ائمه
اطهار ﷺ، منزلت و درجات شیعه و
کرامات اولیاء الہی و پیروان ائمه
اطهار ﷺ می باشد. این کتاب یکی از
 مهم‌ترین منابع اسلامی است و
همچنانکه از نامش پیداست، در اثبات

الذریعه، وی تا سال ۵۵۳ هجری زنده بوده است.^۲

پدر او ابوالقاسم، محمد بن علی از فقهای بزرگوار شیعه بوده و جد او نیز از بزرگان شیعه به شمار می‌رفته و عماد الدین در دامان چنین پدرانی تربیت یافته است.^۳

اساقید و شاگردان

عماد الدین طبری از محضر بزرگانی همچون: ابو علی طوسی فرزند شیخ الطائفه شیخ طوسی، ابو عبدالله محمد بن شهریار (خازن مرقد امیر المؤمنین و راوی کتاب شریف صحیفه سجادیه) و شیخ ابوالبقاء ابراهیم بن حسین بصیری بهره برده است.

او همچنین دانشمندان و نخبگان

۱. علاوه بر محمد بن ابی القاسم طبری کسان دیگری نیز از دانشمندان به "طبری" معروف هستند. محمد بن جریر طبری نویسنده تاریخ و تفسیر معروف طبری از علمای قرن چهارم از جمله آنهاست.

۲. الذریعه الی تصانیف الشیعه، شیخ آقا بزرگ تهرانی، دارالا ضواء، بیروت، ۱۴۰۳ق، ج ۳، ص ۱۱۷.

۳. اعیان الشیعه، سید محسن امین عاملی، دارالتعارف، بیروت، ج ۱۰، ص ۱۸.

و متکلمان امامیه قرار داشته و از این گنجینه معنوی استفاده کرده‌اند. قطب راوندی، سید ابن طاووس، شیخ حر عاملی و بسیاری از مشاهیر علماء، از این کتاب بهره برده‌اند. امروزه نیز هیچ محقق شیعی، در دفاع از اعتقادات شیعه و دفع شباهات از آن، بی‌نیاز نیست.

متأسفانه در اثر سهل انگاری و تهاجمات فرهنگی و نظامی مخالفان به کیان تشیع در طول تاریخ - که موجب شده بسیاری از آثار ارزشمند شیعه از میان برود - بخششایی از این کتاب نیز از بین رفته است.

مؤلف

ابو جعفر، محمد بن ابی القاسم طبری، معروف به عماد الدین طبری^۱ از علمای بزرگ و فقهای امامیه و محدثی متعدد در عرصه علوم اسلامی است. او در قرن پنجم و ششم هجری می‌زیسته و از خاندان علم و اجتهداد و از ستارگان درخشنان حوزه علمیه نجف اشرف می‌باشد.

از تاریخ دقیق ولادت و وفات او اطلاعی نداریم؛ اما طبق نوشتنی در

این کتاب یکی از مهم‌ترین
منابع اسلامی است و
همچنانکه از نامش
پیداست، در اثبات حقانیت
مذهب شیعه از کلام پیامبر

اکرم علیه السلام می‌باشد

است که از شاگردان شیخ أبي علی بن
شیخ أبي جعفر طوسی است. و به نقل
از متجب الدین ادامه می‌دهد که این
شخصیت فرزانه از محدثین جلیل
القدر و مورد اطمینان است. او کتاب
بشاره المصطفی لشیعه المرتضی را در
۱۷ بخش به رشته تحریر در آورده
است.^۳

زیادی تربیت و به جهان اسلام تقدیم
نموده که عالم بزرگوار، سعید بن هبة
الله راوندی، معروف به قطب الدين
راوندی، شمس الدين یحیی بن حسن،
ابن بطريق حلی، ابوالفضل، شاذان بن
جبرئیل قمی و عالم بزرگوار، محمد
بن جعفر مشهدی مؤلف کتاب
معروف مزار، از آن جمله‌اند.

از دیگر آثار وی می‌توان به کتاب
"الزهد و التقوی"، "شرح مسائل
الذریعة" و "الفرج فی الأوقات و
المخرج بالبيانات" اشاره کرد.^۱
از منظر اهل نظر

علامه بزرگوار، شیخ آقا بزرگ
طهرانی، کتاب شناس زيدة جهان تشیع
می‌نویسد: شیخ عماد الدین بن رستم
طبری آملی از راویان فعالی است که به
طور گسترده از اساتیدش احادیث
پیامبر علیه السلام و ائمه علیهم السلام را روایت کرده
^۲ است.

شیخ حر عاملی نیز درباره عظمت
عماد الدین طبری این چنین اظهار نظر
کرده است: استاد و پیشوای شیعیان،
عماد الدین أبو جعفر محمد علی
طبری آملی، از فقیهان مورد اعتمادی

۱. موسوعة طبقات الفقهاء، جعفر سبحانی،
مؤسسة امام صادق علیه السلام، ق، ۱۴۱۸ق، ج ۶
ض ۲۹۲.

۲. الذریعة الى تصانیف الشیعه، ج ۳، ص ۱۱۷.
۳. امل الامل، شیخ حر عاملی، مکتبة الاندلس،
بغداد، ج ۲، ص ۲۳۵.